

Nicávim - Vájélech

Nicávim - Vájélech hetiszakaszok tartalma נצבים - וילך

Szakaszunk – Nicávim (5Mózes 29:9–30:20) – leírja, miként gyűjtötte egybe Mózes a nép apraját-nagyját, hogy utolsó figyelmeztetést intézzon hozzájuk: maradjanak hűek Istenhez és Tórájához. Mózes felvillantja a megtérés lehetőségét.

Izrael egysége: „Itt álltok a mai napon ti mindnyájan az Örökkévaló, a ti Istenetek színe előtt, fejeitek, törzseitek, véneitek és tisztartóitok, Izrael minden férfia; gyermekeitek, feleségeitek és a te jövevényed, aki táborodban van a favágódtól a vízmerítődig.” –5Mózes 29:9–10.

Az eljövendő megváltás: Mózes figyelmeztet ugyan a számkivetésre és az Ország elnéptelenedésére, amely mindenképpen bekövetkezik, ha Izrael elhagyja az Örökkévaló törvényeit, de aztán azt prófétaálja, hogy végül „megtérsz az Örökkévalóhoz, a te Istenedhez... Ha lesz a te eltaszítotttságod az ég szélén, onnan is összegyűjt téged az Örökkévaló, a te Istened és onnan is elhoz... és bevisz téged az Örökkévaló, a te Istened az országba, amelyet elfoglaltak őseid.” –5Mózes 29:11–30:9.

Szakaszunk – Vájélech (5Mózes 31:1-30.) – leírja miként gyűjtötte egybe Mózes a nép apraját-nagyját, hogy utolsó figyelmeztetést intézzon hozzájuk: maradjanak hűek Istenhez és Tórájához. Mózes felvillantja a megtérés lehetőségét. Ezután személyesen meglátogatja a törzseket lakhelyükön (Vájélech) elbúcsúzik tőlük, és közli, hogy rövidesen megtér őseihez. Befejezi a Tóra leírását és átadja a Tórát a kohanitáknak, hogy helyezték azt el a Frigyládjában, a Kőtáblák mellé. A szakasz végén Mózes nekikezd búcsúéneke elmondásának.

Vájélech („És ment”) hetiszakasza elbeszéli Mózes földi élete utolsó napjának eseményeit. „Százhusz éves vagyok én a mai napon,” így szól a néphez, „nem bírom többé a járás-kelest.” A vezetést átadja Józsuának és befejezi a Tóra írását egy tekercsen, amelyet aztán a lévítákra bíz, hogy azok azt a frigyládjában őrizzék. – 5Mózes 31:1–9.

Mózes kihirdeti a Hákhél micváját: hétévente, minden smitá-ciklus első évének Szukkot ünnepekor Izrael egész népének – férfiaknak, nőknek és gyerme-

A Tóra teljesíthetősége: „Mert ez a parancsolat, amelyet neked a mai napon parancsolok, nem utolérhetően neked és nem távol eső. Nem az égen van... És nem a tengeren túl van... Hanem nagyon közel van hozzád az ige, szájadban és szívedben van, hogy megtegyed.” – 5Mózes 30:11–14.

A választás szabadsága: „Lásd, eléd tettem a mai napon az életet és a jót, a halált és a rosszat, azzal, hogy megparancsolom ma neked, hogy szeresd az Örökkévalót, a te Istenedet, az Ő útjain járva és megtartva parancsolatait... elébed tettem az életet és a halált, az áldást és az átkot. Válaszd tehát az életet!” –5Mózes 30:15–20.

keknek – össze kell gyűlnie a jeruzsálemi Szentélynél, hogy ott a király felolvasson nekik a Tórából. – 5Mózes 31:10–13.

A hetiszakasz egy jövendöléssel fejeződik be, miszerint a jövőben Izrael el fog fordulni az Örökkévalóval kötött szövetségétől, s emiatt az Örökkévaló elfordítja majd az Ő arcát választott népétől, de egyúttal az ígélet is elhangzik, hogy a Tóra „nem fog [Izrael] ivadéka ajkáról feledésbe menni”. – 5Mózes 31:14–21.

Hetiszakaszok: Nicávim – Vájélech (ניצבים - וילך)

Egy üzletember nem gondol minden nap az üzlet pénzügyi egyenlegére. Tele a feje a mindennapi találkozókkal, tárgyalásokkal, elmerül az üzletvezetésben. De időnként ki kell szállnia a mókuserékből, át kell rágnia magát a könyvelésen, kiszámolni a bevételt, kiadást, hogy lássa, merre tart a vállalkozása, megéri-e a befektetett munka, elegendő hasznot termel, vagy épp ellenkezőleg.

Bár az élet nem üzlet, mégis meg kell figyelnünk időnként, hogy állunk. Előre haladunk-e személyes életünkben, vagy hanyatlunk? Minden év végén kiderül, hogy egy kicsit azért haladtunk előre, és persze mindig látjuk azt is, hogy min tudnánk még javítani. Még a zsidó szellemi életünkben is így van. Időről időre megállunk és megvizsgáljuk kapcsolatunkat a Teremtővel.

Mit teszünk a rosszaságokkal? Mit teszünk, amikor hibát és vétket találunk? Heti szakaszunkban tűnik fel a megtérés (**tsuva**) fogalma. A **tsuva** nem csak bűnözőkre és gyilkosokra vonatkozik, hanem mindenkire, bármilyen helyzetben. Nem olyan ijesztő ám, mint gondolnánk. A **tsuva** nem követeli az embertől, hogy legyen más. Nem kell megváltoztatni a lelket és nem kell kibújni a bőrünkéből. Csak annyit kell tenni, hogy kapcsolódjunk önmagunkhoz.

A világon mindenütt a **tsuva** fogalma a megbánást jelenti. Az ember, aki olyasmit tett, amit nem kellett volna, megbánja tettét, és megfogadja, hogy jobban fog viselkedni, megváltozik. Eldönti, hogy új lapot nyit az életében, hogy az más legyen. Nem csak a tetteit, de a rossz cselekedetekre ösztönző gondolkodásmódját is meg kell változtatnia, hogy elérje célját, ami nem könnyű feladat.

Ellenben a zsidóknál ez kicsit máshogy van. Itt nem kell más emberré válni, hanem csak újra önmagunkká. Az ember, valódi igazi önmagává, zsidóbb, jobb, tisztességesebb önmagává. Mert a zsidó lélek eleve össze van kötve **Istennel**. A természeténél fogva vágyik a szellemiségre, hitre, hagyományra és reményre. Ha a mindennapi életvezetése megváltozott, akkor azon kell dolgoznia, hogy megjavítsa azt, és máris előtűnik a tiszta lélek, aki benne lakik.

A zsidó olyan, mint a gyémánt. Senki nem dob el egy koszos gyémántot, csak azért, mert le kell tisztítani róla a koszt. A zsidó is, ha beszenyeződik bűnnel és rosszasággal, akkor is gyémánt, melyet csak csiszolni kell.

Ezekben a napokban, az év utolsó napjaiban és **Rosh Hashana** előestéjén, amikor **Isten** az egész világot megjavítja a mi feladatunk az, hogy javítsunk a viselkedésünkön, a tetteinken, ezáltal visszatérjünk önmagunkhoz, hogy szorosabban kapcsolódjunk Istenhez.

Gut Sábesz!

Chaim Shaul Glitzenstein Rabbi

Shira D. Epstein: Gondolatok a hetiszakasról

Shira D. Epstein a Jewish Theological Seminary oktatója, elsősorban a zsidó oktatás lehetőségeivel és a társadalmi nemek kérdéseivel foglalkozik.

Az ötödik könyv, a **Tóra** vége felé zajlik le az **Örökkévaló** és a nép közötti szövetség megerősítése és a szöveg nyomatékosan hangsúlyozza, hogy ezen az alkalmon mindenkinek jelen kell lennie, még a közösség legkisebb presztízszű tagjainak is, a legalantasabb munkákat végző favágókat és a vízfordókat külön, kitüntetően megemlíti a szöveg, akár csak az **Izraelben** élő jövevényeket, a nem zsidó „**kisebbségeket**”. Továbbá azokat, akik még meg sem születtek. Az elgondolható legteljesebb közösség fogalmát rajzolja ki a szöveg, amely jogokat terjeszt ki és kötelességeket ró még nem létező honfitársakra. Egy olyan közösség eszményét fogalmazza meg, amelyben nem csak a „**nemzeti kisebbségeknek**”, a társadalom perifériáján lévőknek van helyük, hanem azokra is tekintettel kell lenni, akik még náluk is kevésbé képviselhetik az érdekeiket, a jelenlévők elképzelt dédunokáira.

Közösséghez tartozni elsősorban **FELELŐSSÉGET** jelent tőlem távoli emberekért, olyano-
kért, akiket nem is ismerek esetleg. A nemzetek ilyen elképzelt közösségek.

Korántsem egyértelmű, persze, hogy hogyan lehet olyan embereket bevonni a közösségbe, akiknek tulajdonképpen elképzelni sem tudjuk az igényeit, hogyan viselkedhünk felelősen azokkal, akikkel szinte bizonyosan nem fogunk egy időben élni, akik majd a mi halálunk után születnek meg?

A legelső parancsok egyike, amelyet az emberi nem kap Istentől, az, hogy szaporodjon és sokasodjék, gondoskodjon az élet tovább örökítéséről, legyen rá gondja, hogy legyen, aki túléli őt. Tudja, hogy személyes halála csak egy természetes folyamat része, hogy egy-egy szereplő távozása után maga a történet zavartalanul folyik tovább. És a történet az igazán fontos. Ezért kell **Izraelnek**, egyfajta mintatársadalomként, minden nemzedékért előre felelősséget vállalnia, a nevükben is jóváhagyni a megállapodást az **Örökkévalóval** kötött szövetségükről. Úgy kell kalkulálni a döntéseinkkel, hogy kihatnak messze túl a mi várható élet-időnkön.

Ahogy az emberiség kezében egyre több hatalom, technikai tudás összpontosul, úgy nyúlik egyre messzebbre a döntéseink hatása, és úgy lesz egyre aktuálisabbá ez a hetiszakas. Joggal mondta pár napja **Greta Thunberg**, hogy a ma aktív politikai döntéshozók a ma élő-választó állampolgároktól kapott felhatalmazással a következő nemzedékek jövőjét rabolják el. A szövetségkötés azzal, hogy hangsúlyosan kiterjed mindenkire a perifériára sodródottaktól a meg nem születettekig, azt sejteti, hogy nem csak Isten iránt viselünk szerződéses felelősséget, hanem egymás iránt is, a szövetség csak akkor maradhat fent, ha mindig kiterjed rájuk is, hangsúlyozza **Shira D. Epstein**, a **Jewish Theological Seminary** oktatója. A még nem felnőttek nevében a még meg sem születettekért mondott beszéd, amelyet **Greta Thunberg** mondott el, épp arról beszélt a **Nicavim** hetiszakas hetében, amiről maga a hetiszakas is szól.

Sarah Tauber: Egy apa öröksége „hetiszakasz gondolatok”

Sarah Tauber, bölcsészeti tanulmányokat folytatott Európában és Amerikában, pedagógusként szintén dolgozott mindkét kontinensen a zsidó és nem zsidó közoktatásban, elsősorban a zsidó oktatás problémái foglalkoztatják, a *Journal of Jewish Education* kritikarovatának szerkesztője.

Mose elbúcsúzik a néptől és külön is elbúcsúzik valakitől mindenki szeme láttára utódát, **Jehosué** maga elé engedi, átadja neki feladatát, és a híres szavakkal iktatja be: „**légy erős és bátor**”. Szóval, hogy menni fog. Egy **APASZEREP** beteljesítését látjuk, tökéletesen.

Az emberi élet hosszát a **héber Biblia 120 évben** maximálta. **Mose** hozzáfog, hogy utolsó ügyeit elrendezze, utolsó tanításait átadja, összefoglalja még egyszer. És külön is szól, miután vezetővé tette, pár rövid, de annál súlyosabb szót **Jehosuéhoz**: „**légy erős és bátor, Isten jár majd előtted**”.

Nem hazudik, nem szépít, nem akarja csökkenteni a felelősség súlyát. Jehosuéban nagyon sokan bíznak. Nagyon sok múlik majd rajta, szinte minden. Eljött az ideje és **Mózes** pontosan tudja, senki nem tudja nála jobban, hogy amit átad, az teher. És világos, hogy ezen túl **Mose** nem áll majd mellette. Hogy felnőtt, vagyis egyedül maradt. Társai lesznek, apja azonban nem lesz többé.

Mózes már a kezdet kezdetétől bevonta, foglalkoztatta **Jehosué** terheit egyre növelte, nem akarta megóvni a feladatától, de mindvégig bízott benne.

Az apák feladata, ahogy az évek telnek, egyre kevésbé a közvetlen védelem, egyre inkább a bizalom. A felkészítés arra, hogy ha ők már nem lesznek ott, akkor is menni fog. A belénk vetett bizalmuk lesz az, ami túléli majd őket.

A híres szavak: légy erős és bátor. Ezek a szavak lesznek **Jehosué** legmaradandóbb apai örökségévé a **New-York-i Jewish Theological Seminary** oktatója, **Sarah Tauber** szerint, elhallatszanak egészen **Bob Dylan** fia számára írt híres daláig, a **Forever Youngig** is, amely dal apai áldás és **Dylan** épp úgy **Isten** áldását kéri benne a gyereke számára, mint **Jehosua** számára **Mose** (**Be courageous, Stand Upright and be strong**).

Mosenek voltak saját gyermekei, akiknek nem volt közösségi szerepük, és akiktől a **Tóra** szövegén kívül, tisztán személyesen búcsúzott el bizonyára. **Jehosué** esetében azonban a következetes, a gyereket „**megfelelően**” terhelő, őszinte, szükség esetén kemény, de mindvégig feltétlenül támogató, gyerektől bizalmát soha meg nem vonó apa ideális modelljét hozta létre és mutatta be nekünk. A búcsúzó mondatok hiteléért hosszú évtizedek kapcsolata szavatol. A történelem „**másik végén**” ezért szolgálhattak szavai mintaként a fiát megáldó **Bob Dylannek** is. És mi is segítségül hívhatjuk őket az ünnepek előtt. Van mit tennünk, csak legyünk erősek és bátrak. Menni fog.

Forrás: (daf)

Raj Tamás:

Bibliaiskola

A Biblia első szava és betűje

„Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet” - ki ne ismerné a zsidó (és persze egyúttal) a keresztény Biblia első mondatát? Ám tudja-e valaki azt, hány szóból áll ez a mondat, és miért? Mi a **Szentírás első szava, első betűje, és mit jelent ez?** Holott — mint tudjuk — a szent szöveg minden szava és betűje külön jelentőséggel bír, és üzenetet hordoz. Érdemes tehát kibogozni a bennük rejlő titkot és tanítást, hogy lelkileg és szellemileg épüljünk általa.

A **Szentírás** első mondata éppen hét szóból áll, ez megfelel a hétnapos teremtéstörténetnek, ebből a hétből **Isten** szava (**Elohim**) a szombatra utal, a többi a páros és a páratlan napoknak felel meg. A héber **Biblia** első szava (**brésit = kezdetben**) hat betűből áll, utalva a teremtés hat napjára. Azért nem hét betű, mert a kezdetben nincs benne a teremtés végkifejlete. **A kérdés, megvalósul-e a teremtés célja, a világ és az emberiség nagy szombatja?** Mint korábban idéztük és bizonyítottuk már, ennél a kérdésnek az eldöntése — **Isten** terve szerint — az emberen áll vagy bukik.

A fenti tétel bizonyítására a **Talmud**, illetve a kabbala két további érvet is tartogat számunkra. Miért kezdődik az egész Szentírás - veti fel a kérdést a **Talmud** — a **bét**, vagyis a második héber betűvel, és nem az elsővel, az **aleffal**? Azért, - válaszolják — , mert a teremtett világ nem egyértelmű, ha az ember megőrzi **Isten** parancsait, ha az erkölcs alapján áll, fennmarad, ha nem, elpusztul a világ. Az isteni törvény, a **Tízparancsolat** első szava (**Anóchi - Én vagyok**) viszont éppen ezért az első héber betűvel, az **aleffal** kezdődik.

A **Szentírás** első szavát teszi vizsgálat tárgyává a kabbala fő műve, a **Zóhár (A ragyogás könyve)** is. Szerinte ez a héber szó magában hordozza a világ sorsát.

Ha ezt a hat betűt leírjuk, észre vehetjük, hogy valójában két további szó rejlik benne (ezt magyar átírásban is követhetjük:

בראשית

BRÉSIT=kezdetben

Ha a szó első és utolsó két betűjét egymás mellé írjuk, a következő szót olvashatjuk:

ברית

BRIT=szövetség

Raj Tamás:

Bibliaiskola

Középen pedig egy kétbetűs héber szó helyezkedik el, amelyet a szövetséget jelentő másik szó zár össze:

שן

ÉS=tűz

Vagyis - állítja a **kabbala** - az **Isten** és az ember (**a zsidó nép**) között megkötött szövetség megőrzése (**az erkölcsi törvény, a Tízparancsolat betartása**) biztosítja a világ fennmaradását. Ha azonban ez a szövetség felbomlik, a tűz kiszabadul, és elpusztíthatja egész világunkat. Ehhez a gondolathoz kapcsolódik a **Bibliából Isten** ismert ígérete, hogy „**nem hozok többé vízőzönt a földre**”. A **Talmud** ugyanis ehhez megjegyzi: vízőzön valóban nem lesz többé, de ha az ember ismét bűnösnek bizonyul, tűzőzön sújthatja a Földet. S ha jól meggondoljuk, az atombomba korában ez — sajnos — nem is olyan elképzelhetetlen veszélyforrás.

S ha már a **Biblia** első nagy egységének, a **Tórának** első szaváról és betűjéről szoltunk, nem feledkezhetünk meg a **Tóra** utolsó szaváról és betűjéről sem. Hiszen, amint nem véletlen műve a szent szöveg szerkesztése, nem véletlenül kezdődik úgy, ahogyan elkezdődik, épp-úgy nem véletlenül fejeződik be azzal a szóval és betűvel, amellyel véget ér.

A **Tóra** utolsó szava **Jiszraél (= Izrael)**, **Mózes** törvényei és tanításai ugyanis elsősorban a zsidó néphez szólnak, s az emberiség általuk ismerte és ismeri meg igazán Isten szavát. Az utolsó betű a **lamed**, amelynek jelentése ösztöke, s amelynek gyöke a tanulás szavaival azonos. Ezzel a **Tóra** - úgymond - arra kíván bennünket ösztökélni, hogy ismerjük és tanuljuk meg minél alaposabban a **Szentírás** gondolatait és üzenetét számunkra, hogy tanulsággal szolgáljanak nekünk az élet minden pillanatában.

Hagyományos zsidó szokás, különösen az őszi ünnepek végén, a **Tóra** örömnepén (**héberül Szimhat Tóra**), amikor nem csupán befejezik, de azonnal újra is kezdik a **Tóra** olvasását, hogy kapcsolatba hozzák a **Tóra** utolsó szavát és betűjét az elsővel. Kíséreljük meg mi is ugyanezt!

A **Tóra** (**Mózes öt könyve**) utolsó szava, mint említettük, **Jiszraél**, az első pedig **Brésit (= kezdetben)**. Ha egybeolvassuk, ezt kapjuk: **Jiszraél—brésit**, vagyis **Izrael** mindig újra kezd! S valóban, a történelem során (**egy-egy katasztrófa után**) hányszor és hányán vélték úgy, hogy **Izrael elpusztult, hogy nem lesz folytatása a zsidó nép életének és kultúrájának?** És mégis, **Istennek** hála, mindig meg tudott újulni. Tágabban értve: az a szellemiség, amely **Izraelt**, a **Biblia** erkölcsiségét jelenti, hányszor volt végveszélyben? És mégis meg tudott, és ma is meg tud újulni!

A **Tóra** utolsó betűje a **lamed**, az első pedig a **bét**. Ha ezt összeolvassuk, egy értelmes, jól ismert héber szó jelenik meg előttünk: **lév (= szív)**. S a hagyomány szerint éppen ez a **Tóra** lényege.

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

A RÉZKIGYÓ

Izrael népe folytatta vándorlását, Ézsau országát megkerülve. Nehéz sziklás terepen haladtak, és nagyon kimerültek. Kezdek elégedetlenkedni, morgolódni, végül fellázadtak az Örökkévaló és Mózes ellen. Jött a szokásos siránkozás, minek jöttünk el Egyiptomból, hogy meghaljunk a sivatagban! Szomjazunk és nincs kenyér, csak ez a hitvány manna! Már a mindennapi mannából is elégük volt, ami életben tartotta őket. Ez már sok volt az Örökkévalónak, jött is a büntetés, mérges kígyókat szórt le az égből a nép közé.

„És az Örökkévaló tüzes kígyókat bocsátott a nép közé és ezek megmarták a népet; és sok nép elhalt Izraelből.”

Jöjjön egy kis tudomány a mai ember szemével:

Íriszdiagnosztika: Egy műszer segítségével a szem jellegzetességei alapján meg lehet állapítani a szervezetet támadó különböző betegségeket. Sajnos mi csak diagnosztizálni tudunk a szemem keresztül, de gyógyítani még nem. Talán majd egyszer eljön ennek is az ideje, de az Örökkévaló még erre is képes, hiszen Ő teremtette az embert a Föld porából.

A mérges kígyó marása után az emberek bőre kipirosodik, szövetkárosodás, szédülés, láz, hidegrázás, légszomj, alakul ki. A mérge bekerül a véráramba, megtámadja az idegrendszert, és a főbb szerveket, a máj nem tudja elvégezni a méregtelenítési feladatát, az ember egyre gyengül, és idővel a végén meghal. Ez történt a kígyók által megmart izraelitákkal.

A nép most aztán nagyon megijedt társaik halálától. Rohantak Mózeshez, akit az előbb még átkoztak, könyörögtek neki, imádkozzon az Örökkévalóhoz, akit az imént megtagadtak, hogy mentse meg az életüket:

„És jött a nép Mózeshez és mondták: Vétkeztünk, mert az Örökkévaló ellen és ellened beszéltünk: imádkozzál az Örökkévalóhoz, hogy távolítsa el tőlünk a kígyókat.”

Mózes, most is, mint mindig azonnal sietett a népe segítségére, kérte az Örökkévalót, hogy mentse meg a népet a haláltól. Az Örökkévaló elmondta a gyógymódot, hiszen Ő teremtette az embert és tudja minden bajnak az ellenszerét. A betegségeket képes a szemem keresztül is gyógyítani.

LITTNER GYÖRGY: MÓZES ÉLETE MAI SZEMMEL

„Készíts egy tüzes kígyót és tedd póznára; és léssen, hogy mindenki, akit megmártak, ha megnézi, életben marad.”

Mózes készített egy nagy kígyót rézből. Miért pont rézből készítette és nem aranyból vagy ezüstből? Az Örökkévaló egy szóval sem említette a rezet. Talán emlékezett valamire az egyiptomi tanulmányiból. amit a ma tudománya már bebizonyított. Az emberi szervezetben a réznek fontos szerepe van. Felelős az energiatermelésért, az adrenalinért, antioxidánsként is viselkedik. A réz legnagyobb mennyiségben a májban található. ami a méregtelenítés szerve is. Ma egy injekció segítségével antiszérumot fecskendeznek a testbe, ami fokozza a máj méregtelenítő képességét, és a beteg meggyógyul. A máj felerősítése a rézzel és az ellenanyaggal fokozza a méreg semlegesítését.

„És Mózes készített egy rézkígyót, és rátette a póznára; és történt, hogyha egy kígyó megmárt valakit és ez rátekintett a rézkígyóra, életben maradt.”

Mózes felszerelte a rézkígyóját egy magas póznára, és az emberek felnéztek a rézkígyóra. Az Örökkévaló egy gyógyító sugárral megbombázta a rézkígyót, ami felizzott, tovább vitte e rézatomokat az emberek szemébe, majd onnan a májba, ahol rögtön elkezdtek kifejteni a gyógyító hatásukat, és lassan közömbösítették a mérget. Azok az emberek, akiket megmárt a kígyó és daczól nem néztek fel Mózes kígyójára valamenynyien meghaltak.

Miután véget ért a gyógyulás, az emberek eltemették a halottaikat. Mózes leszerelte a póznáról a rézkígyót, amit a leviták vittek tovább vándorlásaik során, mint a csodálatos gyógyulás emlékét.

Az új hazájukban is különleges figyelmet szenteltek a rézkígyónak. Évszázadokon keresztül gondosan megőrizték, elhelyezték a templomba a menora közelébe, így egyre becsebb lett az emberek szemében, lassan egy egész kultusz alakult ki körülötte. Később már italáldozatot mutattak be neki, féltő volt, hogy a nép ismét bálványimádásba esik, ahogy azt tették az aranyborjú bálványnál. Ezékiás király időszámításunk előtt hétszáz körül a templomban őrzött rézkígyót a többi kultikus szeméttel együtt megsemmisítette.

A rézkígyó, mint a gyógyítás jelképe az egész világon ma is megtalálható a legtöbb patika címerében. Emlékezteti az embereket arra a csodálatos gyógyításra, amit az Örökkévaló tett Izrael népével, hogy megmeneküljenek a kígyómarás általi haláltól.

A következő számban folytatjuk a kalandot...

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-00000000

Daniel Tarr:**A kabbala története****IX. rész**

Az emberi fejen és arcon a **Malkhuth** a torok (mint szó vagy Ige, azaz a teremtett világ), a **Yesod** az áll (egyres esetekben a jellemtelenség, a félelmek vagy ingadozás jegye), a **Hod** és a **Netzah** a száj (a mentális és asztrális folyamatok kifejezése), az orr (a legjobban kiálló rész az arcon, az "ego") a **Tipheret**, az arc jobb és bal fele (esetenként vörösés, az agresszió vagy a joviális lelkiület kifejezője) a **Geburah** és a **Chesed**, a jobb és bal szem (teremtő) a **Binah** és a **Chokmah** és a harmadik szem (a két szem összeolvadása) a **Keter**.

Az aura egyes rétegeit, az emberi energiatesteket is hozzárendelhetjük a **szefirákhhoz**. A fizikai test a **Malkhuth**, az étertest **Sekhinah** fátyla, ami elválasztja a fizikai síkot a magasabb világoktól, az asztrálest a **Yesod**, a mentálest a **Hod**, a felső asztrálest a **Netzah**, a felső étertest a **Tipheret**, a felső mentálest a **Geburah** és a kozmikus test a **Chesed**. Ezek az energiatestek a **Test és a Lélek** síkjain munkálkodnak. A **Szellemi síktól** elválasztó réteg a **Szakadék**, azaz a **Daath**.

A feljebbi világok ezeknek az energiatesteknek a magasabb síkú megnyilvánulásai. A **Binah** a mentálest és a felső mentálest feletti, a **Chokmah** pedig a felső asztrális test és a kozmikus test felett elhelyezkedő réteg. Ezek már a **Szellemi síkon** hatnak. Az emberek többségének spirituális szintje maximum a **Chesed szefiráig** ér fel, az e feletti rétegek megismerése a most kezdődő Új korszak feladata.

A középső oszlop

A **Kabbalista Életfa** bal oldali (**Szigorúság**), és jobb oldali (**Kegyelem**) oszlopa között található a Középső oszlop. Ez az oszlop a két pólus közötti egyensúly, a stabilitás, a **Jelen (Most)** állapota. **Öt szefirája** a **Kether**, **Daath**, **Tipheret**, **Yesod** és **Malkuth**.

A **Kether** a szellemi és a **Malkuth** az anyagi sík szefirája. Az energia a **Yesod** és a **Daath** kapuin keresztül áramlik. Ahhoz, hogy az áramlás zavartalan legyen, a **Yesod**-nak tisztának („üresnek”) kell lennie. Ameddig a **Yesod** elfojtott emlékekkel, megvalósíthatlan vágyakkal, félelmekkel van tele, addig az energia áramlása mindig ezeken a „szűrőkön” keresztül történik, azaz a fel nem dolgozott, nem tudatosított múlt apró darabkái folyamatosan bombázzák az **Én**-t, arra készítetve, hogy megszüntesse az akadályokat, és a tiszta jelen állapotában legyen képes érzékelni és hatni.

A beáramlás a (**Ketherből**) **Daath szefirán** keresztül történik, majd végig haladva egy „emésztési” fázison, a **Yesodból** (a **Malkuth**-ra) ürül ki.

Ameddig a **Yesod** zárt, addig mint egy raktár, felhalmoz minden további feldolgozatlan információt, érzelmet, energiát. A kör zárt, a karma hatása érvényesül.

Daniel Tarr:**A kabbala története****IX. rész**

Amikor a **Yesod** a folyamatos tudatosítás és feldolgozás folytán eléri az üresség állapotát, a beáramlás és a kiáramlás egyensúlyba kerül. azaz a csatorna kitisztul. A **Tipheret** ebben a csatornában már szabadon mozoghat, hatásokat tehet, akarhat, engedhet és tovább léphet céljának megfelelően. Amikor a **Kether** és a **Malkuth** összekapcsolódik, a **Tipheret** képessé válik a stabilitáshoz szükséges változás követésére, és a **(az addigi)** karma körből való kilépésre. A **Középső Oszlop** átjárhatóvá tételéhez szükséges a lent csoportosuló energia elosztása, feldolgozása. A kezdeti, ráhangoló-dási időszakban hasznos lehet bizonyos tisztító gyakorlatok elvégzése.

A gyakorlati Kabbala módszerei

A rajnai haszid iskola mestere, wormszi **Eleazar** írásaiban sűrűn előforduló módszer a **gematria**, ami azon alapul, hogy minden héber betűnek a hangértéke mellett meghatározott számértéke is van, tehát a leírt szavak is számértékkel bírnak. Ha két szónak azonos a számértéke, egymással felcserélhetők, mágikus kapcsolatban vannak egymással. Például az **achad (AChD)** -egység és az **ahebah (AHBH)** -szeretet számértéke is **13**, tehát a két szó egymással felcserélhető.

A **notarikon** egy szöveg szavainak kezdőbetűiből alkotott értelmes szó létrehozása vagy egy szó betűiből létrehozott szöveg megalkotásának módszere. A betűk sorrendjét nem lehet megváltoztatni és a szavaknak és szövegeknek tartalmilag is kapcsolatban kell maradniuk egymással.

A **temurah** a szavak betűinek felcserélése úgy, hogy egy új értelmes szó (**anagramma**) jöjjön létre.

A **zeruph** a **temurah**-val rokon eljárás, melynek lényege, hogy a szavak betűit más betűkkel helyettesítik. Leggyakoribb módszere, mikor a héber ábécé betűit egymás alá írják. A felső sort jobbról balra, az alsót balról jobbra és a szavak betűit az alattuk, vagy felettük lévő betűvel kicserélik.

A héber ábécé

A héber ábécé ismerete mindig fontos részét képezte a kabbalának. A betűk, melyek hozzárendelhetők a szefirákhöz és az ösvényekhez, hangértékük mellett számértékkel is rendelkeznek. A **Keter** betűje az **Aleph**, a **Chokmah**-é a **Beth**, a **Binah**-é a **Sin**, a **Chesed**-é a **Kaph**, a **Geburah**-é a **Daleth**, a **Tipheret**-é a **Rés**, a **Netzah**-é a **Gimel**, a **Hod**-é a **Pé**, a **Yesod**-é a **Tav** és a **Malkhuth**-é a **Mem**.

FOLYTATJUK...

TALMUDI FOGALMAK IX. RÉSZ

דיני שמים

57. Dinéj sámájim – Isteni (szó szerint: Mennyei) ítéletek, törvények. Jogi kötelezettség, amelyet emberi törvényszék nem tud betartatni. A zsidó törvény számos olyan esetet ismer, amikor valaki az emberi törvények szerint ártatlan, de az „**isteni törvények**” szerint bűnös. Ilyen esetekben az illetőnek erkölcsi kötelessége úgy viselkedni, hogy az **Egek** törvényeinek is eleget tegyen.

דברי סופרים

58. Divréj sofrim – A Bölcsék szava. A Bölcsék által intézményesített törvények, vallási előírások és parancsok. Bizonyos tekintetben (például kétséges helyzetek esetén) kevésbé szigorú szabályok vonatkoznak a rabbinikus tilalmakra, mint a Tóra tilalmaira, máskor viszont a rabbinikus rendeletek a Tóra parancsolatainál szigorúbbak lehetnek.

דרישה וחקירה

59. Drisá váchákirá – A tanúk alapos kihallgatása a törvényszéken. A Tóra kötelezi a **Bét Dint**, hogy a tanú vallomását tegye tüzetes vizsgálat tárgyává. A vizsgálat (**a tanúk kikérdezése és vallomásuk egybevetése**) különösen szigorú olyan esetekben, amikor fennáll a halálbüntetés kiszabásának lehetősége.

דוכן

60. Duchán – Pódium. Emelvény a jeruzsálemi Templom udvarán, amelyen az áldozatbemutatás ideje alatt a leviták álltak és dicsőítő énekeket énekeltek. Ez a neve annak, az egyes zsinagógákban található emelvénynek is, ahonnan a **kohének** a **papi áldást (birkát kohanim)** mondják. Innen származik a kifejezés: „**felmegy a duchánra**”, vagy „**düchenol**”.

עד אחד

61. Éd echád – Egyetlen tanú. A Tóra szerint „**Egyetlen tanú ne álljon meg valaki ellen**”. Éppen ezért a legtöbb esetben egyetlen tanú tanúvallomásának nincs jogi érvénye. Sőt, bizonyos esetekben egyenesen tilos tanúskodnia, nehogy ártson a vádlott hírnevének. Egyes esetekben mégis elfogadható egyetlen tanú vallomása is: **1. Pénzügyi viták esetén (dinéj mámonot):** amennyiben a tanú vallomása alátámasztja a felperes állításait, a tanúvallomás ugyan nem elégséges ahhoz, hogy az alperes kifizesse a szóban forgó összeget, de a tanúvallomás arra kötelezi, hogy esküvel is megerősítse állítását. **2. A vallási tiltásokkal kapcsolatban:** egyetlen tanú vallomása arról, hogy egy bizonyos dolog a tórai törvények tilalma alá esik elégséges ahhoz, hogy az a dolog tiltott legyen. Ugyanígy, egyetlen tanú vallomása elégséges ahhoz, hogy egy bizonyos dolog megengedett legyen. **3. A feleség gyanított hűtlenségére vonatkozó törvények** vonatkozásában (**szotá**): egyetlen tanú vallomása, arról, hogy egy asszony félrevonult egy férfival, bár előtte figyelmeztették, hogy vigyázzon vele, és házasságtörést követett el elégséges ahhoz, hogy az asszony férjét válásra kötelezzék. **4. Házasember halálára** vonatkozó tanúskodás esetén. **Lásd: Édut isá.**

Folytatjuk...

Stratégiai partnerség előtt áll Izrael és Magyarország a mezőgazdaság terén

Az öntözés-fejlesztésről, oktatási és tudományos partnerségről, valamint hosszú távú agrár együttműködésekről egyeztetett Nagy István agrárminiszter Avi Dichterrel, Izrael mezőgazdasági és vidékfejlesztési tárcavezetőjével – közölte csütörtökön az Agrárminisztérium (AM).

A közlemény szerint **Nagy István** felhívta a figyelmet arra, hogy **Magyarország** példaként tekint **Izraelre**, hiszen csodálatos az a teljesítmény, amit a mezőgazdaság területén a történelme folyamán véghez vitt. „**A magyar kormány stratégiai ágazattá nyilvánította az agráriumot és háromszor több forrást biztosít fejlesztésekre, mint korábban, ezért szeretnénk olyan technológiai fejlesztéseket végrehajtani, amelyek a versenyképességünket növelik, mind a mezőgazdaság, mind pedig az élelmiszeripar területén**” – fűzte hozzá.

A miniszter kitért arra is, hogy „**tavaly történelmi aszály nehezítette a mezőgazdaságot, ami figyelmeztető jelként hatott ránk, ezért még nagyobb hangsúlyt fektetünk az öntözésfejlesztésre. A legmodernebb technológiák alkalmazását pedig a legjobbtól szeretnénk megtanulni. A vízre eddig katasztrófaként tekintettünk, amit az áradások esetén gyorsan el kell vezetni, azonban szemléletváltást hajtottunk végre. A vizet meg kell tartanunk és gazdálkodnunk kell vele, mert az a biztonságos élelmiszer-ellátás alapja.**”

A tárcavezető kitért arra is, a magyar agrárium az ország népességének dupláját képes ellátni élelmiszerrel, így **Magyarország Izrael** importigénye szempontjából is kulcsfontosságú partner lehet.

A miniszterek egyetértettek abban, hogy az agrárium tekintetében is stratégiai partnerség szükséges a két ország között.

Nagy István kiemelte: „szívesen kötünk stratégiai partnerséget Izraellel az agrárium, vagy az oktatás és a kutatás-fejlesztés területén, hogy jobban megismerjük az új technológiákat, mert így a hazai mezőgazdaság tovább fejlődhet”.

Az egyeztetés keretében az izraeli tárcavezető meghívta **Nagy Istvánt** egy hivatalos munkalátogatásra – közölte az **AM**.

Forrás: (szombat)

EMBERBARÁT HETILAP NAGYFUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOM IMAREND SZEPTEMBER 1. – 30. KÖZÖTT

ב"ה

1.	péntek		₪ 19,06	7,00	19,00	15.	E
2.	szombat	KITÁVÓ	vége: 20,11	8,00	19,30	16.	
3.	vasárnap			8,00	19,00	17.	
4.	hétfő			7,00	19,00	18.	
5.	kedd			7,00	19,00	19.	
6.	szerda			7,00	19,00	20.	L
7.	csütörtök			7,00	19,00	21.	
8.	péntek		₪ 18,52	7,00	19,00	22.	U
9.	szombat	NICÁVIM – VÁJELECH	vége: 19,56	8,00	19,15	23.	
10.	vasárnap	SZLICHOT KEZDETE		6,30	18,45	24.	
11.	hétfő	SZLICHOT		6,30	18,45	25.	L
12.	kedd	SZLICHOT		6,30	18,45	26.	
13.	szerda	SZLICHOT		6,30	18,45	27.	
14.	csütörtök	SZLICHOT		6,30	18,45	28..	
15.	péntek	SZLICHOT EREV ROS HÁSÁNÁ	₪ 18,38	6,30	18,45	29.	T
16.	szombat	ROS HÁSÁNÁ 1.	₪ 19,41	8,00	18,45	1.	
17.	vasárnap	ROS HÁSÁNÁ 2.	vége: 19,39	8,00	18,45	2.	I
18.	hétfő	SZLICHOT GEDÁLJÁ BÖJTJE	vége: 19,21	6,30	18,30	3.	
19.	kedd	SZLICHOT		6,30	18,30	4.	
20.	szerda	SZLICHOT		6,30	18,30	5.	S
21.	csütörtök	SZLICHOT		6,30	18,30	6.	
22.	péntek	SZLICHOT	₪ 18,24	6,30	18,30	7.	
23.	szombat	HÁÁZINU	SÁBÁT SUVÓ vége: 19,25	8,00	18,45	8.	
24.	vasárnap	SZLICHOT EREV JOM KIPPUR MINCHA IMA: 13,00	₪ 18,20	7,00	18,30	9.	R
25.	hétfő	JOM KIPPUR MÁZKÍR: kb: 12,30 NILE: 18,00	vége: 19,22	8,00		10.	
26.	kedd			7,00	18,15	11.	
27.	szerda			7,00	18,15	12.	I
28.	csütörtök			7,00	18,15	13.	
29.	péntek		₪ 18,10	7,00	18,15	14.	
30.	szombat	SZUKKOT 1.	₪ 19,12	8,00	18,15	15.	

לשנה טובה תכותבו !

EMBERBARÁT HETILAP
NAGYFUVAROS ZSINAGÓGA
NAGYFUVAROS UTCAI ZSINAGÓGA
2023. ŐSZI NAGYÜNNEPI IMAREND

ב"ה

ב"ה

15.	péntek	SZLICHOT EREV ROS HÁSÁNÁ ⚡ 18,38	6,30	18,45
16.	szombat	ROS HÁSÁNÁ 1. ⚡ 19,41	8,00	18,45
17.	vasárnap	ROS HÁSÁNÁ 2. vége: 19,39	7,00	18,45
18.	hétfő	SZLICHOT GEDÁLJÁ BÖJTJE vége: 19,21	6,30	18,30
19.	kedd	SZLICHOT	6,30	18,30
20.	szerda	SZLICHOT	6,30	18,30
21.	csütörtök	SZLICHOT	6,30	18,30
22.	péntek	SZLICHOT ⚡ 18,24	6,30	18,30
23.	szombat	HÁÁZINU SÁBÁT SUVÓ vége: 19,26	8,00	18,45
24.	vasárnap	SZLICHOT MINCHA IMA: 13,00 EREV JOM KIPPUR ⚡ 18,20	7,00	18,30
25.	hétfő	JOM KIPPUR MÁZKÍR: kb: 12,30 NILE: 18,00 vége: 19,22	8,00	
26.	kedd		7,00	18,15
27.	szerda		7,00	18,15
28.	csütörtök		7,00	18,15
29.	péntek	EREV SZUKKOT ⚡ 18,10	7,00	18,15
30.	szombat	SZUKKOT 1. ⚡ 19,12	8,00	18,15
1.	vasárnap	SZUKKOT 2. vége: 19,10	8,00	18,30
2.	hétfő	FÉLÜNNEP 1.	7,00	18,15
3.	kedd	FÉLÜNNEP 2.	7,00	18,15
4.	szerda	FÉLÜNNEP 3	7,00	18,15
5.	csütörtök	FÉLÜNNEP 4.	7,00	18,15
6.	péntek	HOSÁNÁ RÁBÁ ⚡ 17,56	8,00	18,00
7.	szombat	SMINI ÁCERET MÁZKÍR KB.: 9,30 ESTE: Tórai körmenet ⚡18,48	8,00	18,00
8.	vasárnap	SZIMCHÁT TORÁ vége: 18,56	8,00	18,00
9.	hétfő	ISZRU CHÁG	7,00	18,00

! לשנה טובה תכותבו !

Ismeretlen zsidók nyomában XLVI. Ságvári Endre

Ságvári Endre (Budapest, Józsefváros, 1913. november 4. – Budapest, 1944. július 27.) jogász, az illegális kommunista mozgalom tagja, antifasiszta aktivista.

A **Magyar Népköztársaság** idejében személyét a mozgalomban való aktív szerepe és legendákkal átszótt antifasiszta tevékenysége miatt állami kultusz övezte, a rendszerváltás után pozitív megítélése erősen vitatottá vált. A 2010-es évek végére köztéri szobrai, emléktáblái nagy részét eltávolították, a róla elnevezett közterületek, intézmények többségének pedig megváltoztatták a nevét, ezek az átnevezések azonban nem egyszer társadalmi ellenállásba ütköztek.

Budapesti zsidó családban született. Édesapja, **dr. Ságvári Sándor** híres ügyvéd, édesanyja, **Erdős Rozália** tanítónő, ismert mecénás, a **Nagyfúváros utcai Nőcsoport elnöke** és a **MINOSZ (Magyar Izraelita Nők Országos Szövetsége)** alelnöke, húga, **Ságvári Ágnes** történész-levéltáros **1970 és 1985 között Budapest Főváros Levéltára** igazgatója, nagynénje, **Ságvári Spitzer Jozefina** pedig a világhírű magyar fizikus, **Orován Egon** édesanyja volt.

Fiatalon kitűnő tanuló volt. Kitűnt diaktársai közül páratlan gondolkodásmódjával, tehetségével. Kifejezetten érdekelte az irodalom. Életében számos verset és novellát írt.

Egyetemi évei alatt ismerkedett meg a marxizmussal. **1935-ben a Magyar Izraeliták Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete** keretében létrehozott **Haladó Diákok Pártja (HDP)** egyik vezetője lett. **1936-ban** a jog- és államtudományok doktorává avatták az **ELTE Állam- és Jogtudományi Karon**. Tisztviselő lett a fővárosi elöljáróságon. Ebben az időben lépett be a **Magyarországi Szociáldemokrata Pártba (MSZDP)**. Elsősorban előadásokat tartott, a baloldali ifjúsági mozgalom szervezésével foglalkozott. **1937. július 25-én** feleségül vette egyik párttársát, **Bachrach Magdát**.

Az év szeptemberében részt vett a **Tompa utcai nyilasház** elleni támadásban, amiért nyolc havi fogházra ítélték. **1940. december 10-én** kiszabadult, majd rövid **hódmezővásárhelyi katonai munkaszolgálat** után a **Népszava** alkalmazta terjesztési osztályán. Az **MSZDP** ifjúsági tagozata, az **Országos Ifjúsági Bizottság (OIB)** titkára lett, ami idejének jelentős részét lekötötte. Életének nagy fordulata volt, hogy **1940** végén csatlakozott a **Kommunisták Magyarországi Pártjához**. **1942-től** illegalitásba vonult, de továbbra is az ifjúsági mozgalommal foglalkozott.

Fő szervezője volt a **Batthyány-örökmécsesnél 1941. október 6-án** lezajlott megmozdulásnak, ahol háromszáz szociáldemokrata fiatal adott jelre körülvette az emlékművet, és talapzatára nemzeti színű szalaggal átkötött koszorút helyezett el – **A magyar szabadságért – a magyar ifjúság** felirattal majd szétszéledtek. Szintén részt vett a **Petőfi térnél** tartott háborúellenes megmozdulás szervezésében **1942. március 15-én**, amikor 6-8 ezer fős tömeg gyűlt össze, hogy tiltakozzon a háború ellen. A demonstrálók megindultak a **Kossuth tér** irányába, ám a **Lánchídnál** a rendőrség megkísérelte feloszlantni a tüntetést. Közel száz embert vettek őrizetbe, a tüntetők egy része mégis eljutott a **Kossuth-szoborhoz**, ahol megismételték háborúellenes követeléseiket. **1944-ben** szerkesztette a **Béke és Szabadság** című lapot. Részt vett az ellenállási mozgalom szervezésében.

Hain Péter utasítására nyomozni kezdtek utána. **Ságvári 1944. július 27-én Budapesten, a Buda-keszi úti Nagy cukrászdában (ma Remiz étterem)** találkozott egy másik kommunistával; ide érkezett négy csendőr az őrizetbe vételükre. Társa ellenállás nélkül megadta magát, **Ságvári** viszont hamis igazolványt mutatott fel, majd pisztolyt rántott a csendőrökre, és hármójukat megsebesítette.

Ismeretlen zsidók nyomában XLVI. Ságvári Endre

A kibontakozó tűzpárbajban **Ságvári** megpróbált elmenekülni, kiürült pisztolyát eldobva kifutott az utcára, ám ott az egyik csendőr rálőtt, halálosan megsebesítve őt. A legenda szerint a csendőrök a haldokló **Ságvárihoz** lépve személyazonosságáról kérdezték, mire a válasz annyi volt: **„Harminckét nevem volt, találjátok ki, melyik az igazi.”** **Ságvári** és az egyik csendőr – akit a többiekkel együtt kitüntettek – a kórházban belehalt sebesülésébe.

„Folyó év július hó 27-én 19 óra 45 perckor a csillaghegyi nyomozó csoportnál szolgálatot teljesítő Cselényi Antal detektív, Kristóf László és Palotás Ferenc csendőrnnyomozók, hosszú megfigyelés után, Budapest területén nyomára jutottak dr. Ságvári Endrének, aki már mintegy hét éve földalatti baloldali szervezőmunkát végzett és vezetett. Nyomon követték és a XII. ker. Szép Ilonai villamosvasúti kocsiszín mellett levő Nagy Béla-féle cukrászdában egy állítólagos Szabados nevű kommunista társával figyelés alá vették, majd őket elfogni igyekeztek. Elfogásuk után moztolás, illetve bilincselés közben dr. Ságvári Endre, aki izmos férfi, hirtelen dulakodni kezdett és a szomszéd asztalon lévő aktatáskájához kapott, onnét önműködő pisztolyát előrántotta és rögtön tüzelt. Lövéseivel Cselényi Antal detektívét a jobb vállán, Kristóf László csendőrnnyomozót a jobb combján súlyosan megsebezte, míg a hatósági közegek segítségére siető Pétervári János rendőrmester gépkocsivezetőt haslövéllel életveszélyesen találta. A lövések leadása után dr. Ságvári Endre a helyiségből kimenekült, de a Palotás Ferenc csendőrnnyomozó és a sebesülten utána futó Cselényi Antal detektív lövéseitől eltalálva holtan összeesett. Dr. Ságvári Endre Szabados nevű társát sikerült elfogni.”

– Részlet a m. kir. rendőrség budapesti főkapitánya 1944. július 28-án kelt kitüntetési előterjesztéséből.

Kristóf Lászlót, az egyik intézkedő csendőrt **1959**-ben **Ságvári** „meggyilkolásáért” halálra ítélték és kötél által kivégezték, bár akkoriban már egyre ritkábban szabtak ki politikai ügy miatt halálos büntetést. **A Legfelsőbb Bíróság 2006. március 6-án** hatályon kívül helyezte az ítéletet, kimondva, hogy **Ságvárival** szemben a csendőrök a korabeli (és a fegyverhasználatot illetően ma is) érvényes jognak megfelelően jártak el. Ez heves vitát váltott ki, a rehabilitációt ellenzők szerint az indoklás úgy is értelmezhető, mintha a bíróság álláspontja szerint **Magyarország** a német megszállás ellenére jogállamként működött volna.

Ságváriról 1945 után országszerte számos szobrot és emléktáblát állítottak, intézményeket és közterületeket neveztek el róla. Ezek nagy részét **1990** után elmozdították, illetve átnevezték, számos közterületet és iskolát azonban csak **2011–12**-ben. A **Budapest VIII.** kerületében, a **Trefort** utcában található **ELTE Trefort Ágoston Gyakorlóiskola 1957–1991** között szintén **ELTE Ságvári Endre Gyakorló Gimnázium** néven működött. Mivel **Trefort Ágoston** még élt, amikor az iskola létrejött, sőt hivatalban lévő oktatási miniszterként az épület átadási ünnepségén is jelen volt **1887**-ben (**1888-ban hunyt el**), az intézményt egyszerűen az egyetem gyakorlóiskolájának nevezték (**Magyar Királyi Tanárképző Intézet Gyakorló Főgymnasiuma**), illetve – nem hivatalosan – **Minta vagy Mintagimnázium** névvel illették. **Trefort** halála után a „névtelen” iskola melletti utcát az ő emlékére nevezték át, s ennek nyomán a középiskolára is **Trefort** utcai gimnázium, majd egyszerűen **Trefort** néven kezdtek hivatkozni. **1957**-ben **Ságvári Endre** nevét vette föl az intézmény, majd a rendszerváltás után, **1991**-ben hivatalosan is megkapta **Trefort Ágoston** nevét.

Forrás: (wikipedia)

David Grossman: A gázmaszk mögött felszakadnak a sebek III. rész

Figyelj: háború van. Innen távol. De **Szaddám**, az iráni ajatollahok és a szaúdi király hajnaltól késő estig azt harsogják, Te vagy a célpont. Te vagy a préda. Te vagy a drágakő a koronán.

Ötezer év Jeruzsálemben. Az örökkévalóság egyik kikötőjének nevezte a várost a költő, **Jehuda Amiháj**. Hány ezer csatának és háborúnak volt már szemtanúja ez az Idős **Hölgy**? **Törődik-e ő egyáltalán a köztünk és az arabok között dúló törzsi ellenségeskedéssel? Hogy magyarázzam el neki e két ellenség érzéketlenségét? Hogy mindkét fél szükségesnek tartja azzal áztatni magát, hogy ő a legbölcsebb, az elszántabb és az erősebb?** Körül ölelt a csend, s zavaros, izgatott gondolataim támadtak, úgy éreztem magam, mintha a királynő szobájához vezettek volna, ahol csupán néhány másodperc áll rendelkezésemre, hogy előadjam kérelmemet: hallgass ide, a palesztinok hibáznak, amikor **Szaddám Huszeint** támogatják. Tény, hogy a palesztinok elkeseredettek, de már rég beletörődhetnek volna abba, hogy nem tudnak megsemmisíteni bennünket. Az az arab, aki háza tetején örvend az ártatlanok pusztulásán, nem szabad ember többé, rabszolgává lett. A kölcsönös megértésen alapuló jó viszonyt nehéz lesz megvalósítani. Még ha az arabok hibáznak is, és nem ismerik fel saját érdekeiket, mindez akkor sem ment fel engem, mint izraeli állampolgárt annak kötelessége és felelőssége alól, hogy felismerjem a magunk legfontosabb érdekeit, ami viszont csakis akkor lesz megvalósítható, ha sikerül megteremteni a régió biztonságát. Akkor, ha majd a mi kétségbeesésünk és csalódásunk is enyhül.

Még mindig csend van. Az **Óváros** falai hallgatnak. Folytatom kérelmemet. Jobb dolgom úgyszincs ebben a pillanatban. Csak magammal oszthatom meg e gondolatokat, melyek oly élesek, mint rettegésünk a fejünk felett sikló ostoba, vaskos ujjtól. A helyzet az, hogy **4 millió zsidót** közel **200 milliós mohamedán tömeg** vesz körül, akik közül többen is nyíltan kijelentették, hogy el akarnak bennünket pusztítani. Éppen tegnap mondta **Szaddám**, hogy úgy fogja hagyni **Izraelt**, "mint **egy földre hullt, elsárgult levelet**". Az elmúlt **43 évben** öt vagy hat véres háborún estünk át, melyek tönkretették fiatalságunk legszebb éveit. Pillanatnyi békességünk sincs. Nem apróságok és szeszélyek miatt utasítják el az izraeliek a megegyezést. **Engedmények! A mi helyzetünkben ki ne törekedne a megegyezésre?** Ki kételkedhet abban, hogy komolyan hiszünk az arabok jó szándékában.

Másrészt az **Öböl-háború** hamarosan véget ér. Most nem szalaszthatjuk el a nagyszerű lehetőséget, hogy békét kössünk ellenségünkkel. Minden békeszerződés fontos kitétele az ellenséggel való megegyezés mikéntje, melynek betartása utóbb mindenkinek érdeke. Ha nem kötöttünk volna békét **Egyiptommal**, akkor nem lehettünk volna szemtanúi annak a hihetetlen jelenségnek, hogy az egyiptomi és az amerikai katonák vállvetve, egy oldalon harcolnak. Ismét meg kell teremtenünk ezt a lehetőséget esküdt ellenségeink számára. Ezzel magunknak tartozunk.

Még mindig nincs vége a légiriadónak. Nem baj. A város is hallgat. Bár a **Királynő** szigorú **Udvarmestere** óráját nézi és torkát köszörüli, de én nem hagyom abba beszédemet, míg ki nem dobnak innen. Folytatom kegyetlen, irracionális ellenségeink a palesztinok. Azonban minden ellenségnek (**lényegéből adódóan**) irracionálisnak kell lennie. Tény az, „**hogy el akarnak minket innen üldözni!**” De hát az ember nem harcol olyasvalakivel, aki hozzá hasonlóan látja a dolgokat. Békét sem szokás barátságos vagy „**logikus**” ellenséggel kötni. Békét az ellenséggel kötünk. Pont. Nem a mi dolgunk az ellenség oktatása. Aligha állíthatjuk, hogy a huszonhárom évnyi megszállással a jó állampolgárságra és a békés együttélésre oktattuk volna őket. A palesztinok évek óta időn és történelmen kívül élnek.

David Grossman: A gázmaszk mögött felszakadnak a sebek III. rész

Ilyen „**súlytalan**” körülmények között nem csoda, hogy szélsőségesek és kegyetlenek, ebben a helyzetben könnyű engedni egy képtelen csábításnak. Jelenleg **Izrael** legfőbb érdeke, hogy a palesztinok visszatérjenek a történelembe, a korlátozások és törvények világába. Csak ezután fogunk tudni elviselhető szomszédi kapcsolatokat kialakítani a többi arab országgal. Nem szeretetről, nem is bizalomról lesz szó, hanem (**talán**) biztonságról és stabilitásról. Ne, ne érts félre te, aki oly higgadt és józan vagy. Én sem hiszem, hogy ezzel biztosíthatjuk magunknak az örök békességet. De ily módon nekünk is meg kell próbálnunk leküzdeni indokolt félelmünket csak ez vezethet majd egy jobb jövő felé. Ha a palesztinok (**ellenségeink**) megtalálják saját hazájukat, akkor vissza fognak térni az időbe.

Vége az előadásnak. A rakéta azonban még a levegőben van. Úgy lebeg felettünk, mint **Damoklész kardja**. **Jeruzsálem** még egy bólintásra sem méltat. Az **Idős Hölggyel** rezzentlen. Végül is persze magamnak mondtam el mindezt. Még akkor is, ha mindvégig az volt az érzésem, hogy a város ezernyi ránca közül egy hatalmas szem mered rám, s egy száj gúnyosan mosolyog. Úgy állok itt **Jeruzsálem** előtt, mint színész a deszkákon. Talán ez az oka, hogy mindez egy kissé túlzásnak, önmutoztatásnak hat. Most én is itt ülök gázálarcomban, szenvedélyesen politizálok, fárasztó előadást tartok - ezek a gondolatok feledtetik velem a magasban suhanó rakétát, a kézzelfogható, hideg félelmet, azt, hogy hirtelen még a **Stabat Mater**-nek is el kellett hallgatnia, s végül azt, hogy ezekben a napokban semmi sem olyan, mint amilyennek látszik.

Végre megszólal a légiriadó végét jelző sziréna. Szélesebesen repülök haza, hogy viszontláthassam a szeretett arcokat. Hogy végre a barátságos szobában lehessenek. Ahol már hívogatóan vár egy tányér gőzölgő, meleg leves, mely igaz, tiszta hangon szól a békéről, a kényelemről és a jövőről. Ezt a háborút is, mely most valahol távol a sivatagban dühöng, egy napon majd feljegyzik és eltemetik a történelemkönyvekben ezt is csak úgy emlegetik majd, mint az elavult energiahordozókért vívott véres törzsi háborúk egyikét.

Senkinek sem fogok beszélni arról, hogy egyik este, arcomon diszkrét gázálarccal, titkos találkám volt az „**Idős Hölggyel**”. **Ki tudhatja?! Talán** - valamilyen irracionális módon - a város mégiscsak felfigyelt arra, hogy valaki nem rohant haza, hanem ott töltötte az estét, egyedül az **Óváros** fala mellett. Talán ezért, hálából az örökkévalóság néhány porszemét hullatta rám, mely megóvta életem ezen az éjszakán.

1991. február 25., hétfő

Az öbölben tombol a szárazföldi háború. Itt ismét minden feszült és nyomasztó. A távozás előtti reggeli búcsú végzetessé válik. Véletlen megjegyzések megmásíthatatlanná. Az emberek óvatosan ápolják kapcsolataik.

Százszor ellenőrzöm szobánk ajtajának és ablakainak szigetelését. Elhatároztam, hogy hosszú ragasztócsíkokat teszek az ablakokra, hogy robbanás esetén ne törjenek be. Végül is **Szaddám megígérte**: egyetlen elsárgult levél sem marad **Izraelben**. Miközben dolgomat végzem, magabiztos ügyködésem során valami zavarba ejt - hirtelen egy régi emlék, egy huszonnégy évvel ezelőtti jelenet képét látom magam előtt: ugyanezekkel a mozdulatokkal, mint most én, az apám tesz ragasztószalagot az ablakra a hatnapos háború előtt.

Folytatjuk...

RECEPT-TÁR

Gránátalmás csirke (Ros Hásánra)

Ez az eredeti perzsa recept egyszerűbb verziója, és az egyik legfinomabb őszi és téli gyümölcs ízletes és ünnepélyes felhasználási módja, mely egyben paleo és gluténmentes is.

Hozzávalók: 2 főre

- 2 ek kókuszolaj
- 680 g csirkecombfilé (zsír nélkül, kis kockákra vágva)
- 1 nagy mogyoróhagyma, apróra szelve
- 2 gerezd fokhagyma, finomra aprítva
- 1 evőkanál reszelt gyömbér
- 1 tk kömény
- 1/2 tk kardamom
- 1/2 tk fahéj
- 1/2 tk só
- 1/2 tk fekete bors
- 65 g apróra vágott dió
- 240 ml gránátmalé
- 120 ml kókusztej
- 1 ek méz
- 65 g gránátalmamag
- 2 ek friss petrezselyem aprítva

Elkészítés:

Készítsük elő a csirkét (minden látható zsírt távolítsunk el a húsról, különben rágós lesz). Aprítsuk fel a mogyoróhagymát, a fokhagymát és diót és reszeljük le a gyömbért, majd tegyük őket félre. Porciózzuk ki a fűszereket, majd azokat is tegyük félre. A recept lépései gyorsan követik egymást, így érdemes előre sorrendbe rendezni az alapanyagokat.

Tegyük fel közepes lángra egy nagyméretű fazekat. Tegyük az edénybe a kókuszolajat és melegítsük, míg fel nem forr. Rakjuk az olajba a felkockázott csirkét, szórjuk meg egy csipet tengeri sóval, süssük át gyakori keveréssel egészen addig, amíg a hús aranybarna színt nem kap. Hozzáadjuk a mogyoróhagymát a csirkéhez, majd kb. 5 percen át gyakori kevergetés mellett puhulásig sütjük. A lábas közepén egy kis helyet csinálunk a fokhagymának és a gyömbérnek. Kb. 1 perc folyamatos keverés következik, amíg a fűszerek nem kezdenek el erősen illatozni.

Adjuk hozzá a maradék fűszereket, alaposan keverjük hozzá őket a csirkéhez, majd süssük őket pirulásig. Tegyük bele a diót és a gránátmalevet. Az edény aljáról folyamatosan kaparjuk le a megbarnult részeket egészen addig, ameddig a gránátalma lé abba nem hagyja a buborékolást. Adjuk hozzá a kókusztejet és a mézet, majd újra keverjük össze az összes hozzávalót.

Hagyjuk a folyadékot felforrni, majd csökkentsük a láng méretét közepesről alacsonyra, fedjük le a lábast és hagyjuk főni azt 20 percig. Emeljük fel a fedelet, majd egy újabb 10 percig hagyjuk főni (vagy addig, ameddig a szósz be nem sűrűsödik, és a csirke el nem kezd szétesni). A 30 perc alatt időnként kevergessük, hogy oda ne kapjon az étel. Tálaljuk a csirkét az általunk választott körettel. Szórjuk meg az ételt gránátalmamaggal és apróra vágott petrezselyemmel.

Forrás: (balinthaz)

A marokkói szenátus elnöke betegség miatt elhalasztja történelmi útját Izraelbe

Amir Ohana, az izraeli Knesszet elnöke, aki az év elején Marokkóban járt, elmondta, hogy Mayara látogatásának az új kapcsolatok egyik csúcspontjának kellett volna lennie. Azt mondta, Izrael „mielőbbi és teljes gyógyulást” kíván Mayarának.

A bejelentés mindössze egy nappal azelőtt történt, hogy **Enaam Mayara** a tervek szerint ellátogatott volna az izraeli **Knesszetbe** egy olyan útra, amelynek célja a két ország között kialakult kapcsolatok megszilárdítása volt.

Mayara lett volna az első marokkói tisztviselő és azon kevés muszlim vezető egyike, aki valaha is betette a lábát a **Knesszetbe**. A parlament vörös szőnyeggel és díszőrséggel tervezte fogadni őt.

Izrael és Marokkó a 2020-as Ábrahám-megállapodás részeként teljesen normalizálta kapcsolatait, amely egy sor diplomáciai megállapodás **Izrael** és négy arab ország között, és amelyet **Donald Trump** akkori elnök közvetített.

A **Knesszet** szerdán késő este közleményt adott ki, amelyben közölte, hogy **Mayara** kórházba került a szomszédos **Jordániában** tett látogatása során. Kénytelen volt átütemezni izraeli útját, és lemondani a nap folyamán korábban **Ciszjordániában**, a palesztin kormánynál tett látogatását - áll a közleményben.

„**Sajnálom, hogy orvosi vészhelyzet miatt nem tudok eljönni a Knesszetbe**” - idézte a közlemény **Mayarát**. Betegsége természetéről nem közölt részleteket, de azt mondta, hogy visszatér **Marokkóba**.

„**A Marokkói Királyság és Izrael állam közötti kapcsolat a két ország közös érdeke, és ezt együtt fogjuk elmélyíteni**” - tette hozzá.

Amir Ohana, az izraeli Knesszet elnöke, Amir Ohana, aki az év elején Marokkóban járt, azt mondta, hogy Mayara látogatása az új kapcsolatok egyik csúcspontja lett volna. Azt mondta, Izrael „gyors és teljes gyógyulást” kívánt Mayarának.

Benjamin Netanjahu miniszterelnök kifejezte érdeklődését az **Ábrahám Megállapodás** kiterjesztése iránt, hogy további arab és muszlim országokat, elsősorban **Szaúd-Arábiát** vonja be. Az **Izrael** arab partnereivel való kapcsolatok azonban lehűltek a palesztinokkal való bánásmód miatt, amelyet **Netanjahu** szélsőjobboldali kormánya tanúsít a palesztinokkal szemben.

Marokkó az év elején a politikai légkör miatt elhalasztotta az **Izrael** és az **Ábrahám-megállapodás** partnerei közötti csúcstalálkozót. Ennek ellenére **Izrael** és **Marokkó** kapcsolatai erősnek tűnnek.

Izraelben nagyszámú marokkói származású zsidó közösség él. **Marokkó** és **Izrael** katonai együttműködésről állapodott meg, és fellendítette a kereskedelmet. Az év elején **Izrael** elismerte **Marokkó** szuverenitását **Nyugat-Sahara** felett, csatlakozva az **Egyesült Államokhoz**, mint az egyetlen két ország, amely elismerte a királyság által a vitatott **észak-afrikai** terület annektálását.

Forrás: (israelhayom)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

K	A POÉN 1. RÉSZÉ	AHÁNY DARAB	BETEG, GYENGÉLKEDŐ	LITER, RÖVIDEN	VONATKOZÓ NÉVMÁS	IPARKODÁS	RETESZSZELELÁTOTT													
MÁLÉSZAJÚ																				
TEMPLOMJ KÖNYÖRGÉS				MIATT, NÉPIESEN																
KUTYAFAJTA																				
MESEBELI GONOSZ TÖRPE					A TANTÁL VEGYEJELE															
A HÉT VEZÉR EGYIKE				BEFEJEZETT	OSZTRÁK VÁROS					MŰVESZETI ÁG	DÍSZITMÉNY	DIOPTRIA, RÖVIDEN	KÖTŐSZÓ	SVÉD ÉS NÉMET AUTOJEL					A HATÁRBAN DOLGOZIK	
CSILLAGKÉP							A POÉN 2. RÉSZÉ													Ü
RÓMAI 501-ES			BIRSZELET!	TAVI ÜLEDEK		EPO SZ FEJEZETE	A HÓNAP KEZDETE					KOPPENHÁGAI	TESTEDZÉS							
ORTO, RÖVIDEN		LENGETI A KARJÁT	TÁNCMŰLATSÁG								SIEMENS, RÖVIDEN	IDŐSZAK, KORSZAK	TILTÓSZÓ	TOVASZÁGULD						
KENYÉRKARÉJT VÁGÓ									SZAKADOZOTT	TÉRBELI IDOM										
NÉVSZÓ, RÖVIDEN				RAKÁS SZÉLEI!	A PARKOLÓ JELE			AUSZTRIA RÉSZÉ	ABRONCS, GYÜRÜ									ÁLLATOK ALÁ TETT SZALMA	?	
VERSENYSZAKASZ					EMÉSZTŐNEDV	SÓTLAN				A FELÉ	ÖZÖNLIK									FOCIZÓ
FESTMÉNY				RÉGI HARCOS	ANYAGOT BESZEG						ÍRÓESZKÖZ	LAPPADÓ (DUDOR)								
SZÉKEN HELYET FOGLAL			A JÖVŐBEN	PÁRATLANUL IZUL!								ÓRIÁSKÍGYÓ	HOZZÁTARTOZÓ							
ÓSZINTÉ, BECSÜLETES						A TÁRGY RAGJA	DUNÁNTÚLI PATAK		NÉPI HANGSZER	RÖG										
A TÖBBES SZÁM JELE		BOROSPALACK	SZOKNYA					KUVIKOL	KISSÉ PÖSZE!										DECI, RÖVIDEN	MELYIK HELYEN?
NADRÁG ELEJEI			SZÓTÁRI FORMA	NYÁJ TAGJA!															KIEJTETT BETŰ	
MEGJAVUL																				OBOA RÉSZÉ!
										NAGYOBB SKATULYA	RÖNTGEN, RÖVIDEN									
A KÓRHÁZ JELE	M																			

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-0000000

IMÁIDŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2023. Szept. 08. – 2023. Szept. 15.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
08. péntek	7:00	19:00
09. szombat	8:00	19:15
10. vasárnap	8:00	18:45
11. hétfő	6:30	18:45
12. kedd	6:30	18:45
13. szerda	6:30	18:45
14. csütörtök	6:30	18:45
15. péntek	6:30	18:45

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
08. péntek	18:52	09. szombat	19:56
15. péntek	18:38	16. szombat	19:41

POÉN SAROK

Mórickát fenyíti a tanárnő:

- Mondtam, hogy ne hintázz a széken!

Nincs füled?

- De van, csak azon nem tudok hintázni!

Események

A héten tartott Jahrzeit-ot Hegyi Tamás úr nagymamája emlékére. A reggeli imádkozás befejezte után tikunton látta vendégül a megjelenteket.

Az idei évben is megvásárolhatók a templomjegyek melyek egész évre érvényesek és egyévesen 2.000 Ft-ba kerül. Délelőttönként Bánk Marinál délután Smulovics Robinál.

Vasárnap reggel megkezdődik szlichot mondanása várunk mindenkit.

Dibbuk - "gonosz szellem"

A zsidó néphit szerint az olyan bűnös lélek, melynek nagy vétke van miatt még a pokol büntetése sem elég, így a világűrben kóborol, míg valaki élő emberben menedéket nem lel, ott viaskodik az illető saját lelkével, úgyhogy a megszállott embert a két lélek küzdelme a tébolyba viszi. A cáddikok képesek a kabbala tudományával kiűzni a dibbukot anélkül, hogy a vele élő embernek kárt okoznának. Voltaképpen lelki betegség ez, amelyet nagy megrázkódtatás okoz.

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilélek tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt szeptember 13.-án, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084
Nagy Fuvaros utca 4.
Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com
<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor
Szerkesztő: Streit Gábor